

REDACTIA
Str. Aulich (Adam)
ABONAMENTUL
Anul 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
250; pe 1 luna fl. 1.
Ziar de Duminecă pe
an fl. 2.—
Ziar Românica și străinătate
pe an 40 franci.
Acceptațiunile se însoțesc.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)
INSERTIUNILE:
de 1 și 2 săptămâni: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.
Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

De ce nu trebuie să facem?!

1.
Seriositatea situației actuale nu e decât o va ignora nimenea. Seriositatea aceasta însă ne împune să fim deștepti, să ne dăm bine seama de ceea ce trebuie să facem. Nu mai puțin și de ceea ce nu trebuie să facem. Bombardamentul „Tribunei“ în 12 articoli este, ori-cum îl vom întoarce, pe față sau pe dos, un testimoniu de supertate a maturității ziaristice noastre.

Eu sunt convins, că nici cei ce au scris, nici cei ce au publicat articolii nu au știut ce fac.

Bărbații politici nu se judecă din faptă sau din o vorbire. Di D. A. Turdza nu are lipsă să-l apăr și de ceea ce nici nu mă voi ocupa cu arătarea lui. Conduita lui politică și crederea care l'a chemat și îl susține acolo unde e, îngrijește, ca eu să fiu scutit de a-l apăra chiar când și voi să aș pute să-l apăr. Me îngust însă, că privind afacerea ori din care punct de vedere, oportunitate, chiar cuvânt să fi avut autorii bombardamentului, să-și prădeze iarba de pușcă politică și proiectele politice, contra unor fiute pe cari nici nu le cunosc, dar' nici nu dispun, nici de ochi și de alte mijloace auxiliare, să le vadă macar și să știe ce bombardează. Cine stă bun că în afacerea menționatului bombardament nu s'a întâmplat, cum se întâmplă chiar și în campaniile sângeroase, de înpresupunere, că se aruncă proiectele în inimic, din cauza unei neguri sau unei rățaciri, proiectele se arunca în camerazi de arme?

M'am mirat și mă mir încă, cum de în timpul metamorfoselor politice ce ni-le prezintă parlamentele monarhiei austro-ungare, nu desăceapă pe unii dintre bărbații noștri politici, barem cu încetul, pentru ce sunt aceste? Ce le motivează? Ce poate fi în dosul lor și apoi după răspunsurile ce-și vor da, să judece ce se face și ce să nu facă. A da cu bătă în bătă, e ușor. Însă cel-ce da cu bătă în bătă n'ar face-o aceasta pentru toată lumea, dacă s'ar gândi, că mai mult pe sine se stropește.

Repet, seriozitatea situației e atât de mare, încât e foarte cu anevoie a ne da seama de mărimea și de importanța ei.

Văzând cum se desvoalță de un timp încoace lucrurile am cercat a fișă cempt de ele, ear' ținerea aceasta am cercat să o aduc, după socotința mea, în consonanță cu tot ce în planul luptelor politice apare ca factor politic de valoare. M'am oprit însă la două împregiurări. La știrea ce circulase despre intrunirea dietelor din Cisleithania la o sesiune scurtă și la lărgirea competențelor acestor diete, de o parte; de alta la stăruința opozițiilor din dieta maghiară, că Bánffy să se ducă, căci altfel obstrucțiunea nu are să înceteze. Aceste și

știrea despre un eventual manifest din partea Monarchului pentru popoarele din țerile ungurești pe ziua de Anul-Nou, deși aceasta din urmă ca știre numai, sunt simptome, care arată că transformățiunea de care vorbeam la alt loc, este în curs și are să ne atingă foarte de aproape și pe noi.

Mi-am zis deci, că reducând atitudinea noastră politică numai la afacerea Memorandului, ar fi prea îngustă și ar lăsa un gol prea mare în planul deschis pentru exigențele politice ale popoarelor, fie și numai din țerile ungurești. Trebuie dar' să cautăm, ca teren gol să nu rămână și Românii să nu se restrângă numai la unele lucruri, mai ales dacă observăm, că din partea românească, după o pasivitate lungă, este mult de făcut.

Am recunoscut dar', că dacă am urma a ne determina atitudinea noastră numai cu ce ziserăm, am căde în eroarea unilateralității. Ear' eu sau prin atitudinea politică unilaterală, rezultatul politic n'ar pnt fi decât necomplet, imperfect sau, ca să întrebunțez un termen mai popular, neisprăvit.

Situațiunea actuală politică, ori că ne mărginim numai la ce se petrece în Monarchie, ori că ne mai preumbim privirile și peste hotarele Monarhiei, ne prezintă factorii politici, care dacă i-am ignorat sau i-am judeca superficial, am păți-o ca și cu unilateralitatea.

Factorii politici, ori de ce proveniență ar fi, dacă lucrarea noastră politică e să aibă succesul dorit, trebuie cunoscuți nu numai după nume și după proveniență. Trebuie să-i știm și apreția. În lipsa unei școale politice care noue, în cea mai mare parte, ne lipsește, ar trebui ca cel puțin de magistra vitae, de istorie să nu fim străini. În special de istoria patriei noastre, de istoria popoarelor din patria noastră.

Este adevărat, că și fără de școala politică, fără de istorie, politică se face destulă. Însă așa, că dacă ceea ce se face nu ar fi așa de tragic, cum de multe ori se întâmplă, am ave privilegiul cel mai bun de distrațiune gratuită. N. Cristea.

Convocarea Reichsrathului, după cum se scrie din Viena se va face pe ziua de 12 Ianuarie.

Din trecut pentru viitor

Dela un preot fruntaș primim următoarele:
În adevăr din trecutul cel mai recent al presei române am învățat foarte mult.

Vorbese la noi acasă, frații dia regat pot serie ce voiese, noi trăim alte vremuri, și între alte împrejurări.

Par'că trăim în era destăinuirilor și a senzațiilor.

Sunt bune și acestea, dar' nu priesc în totdeauna, și chiar acum ar fi avut zierele noastre material de mai mare folos pentru obștea română, de

cât să cearnă atât de mult și nemilos bărbații și așezămintele noastre cele mai curate.

Eu unul nu sunt aderent al unui ziar fie el redigat de ori și cine, că înfalibil este singur Dumnezeu, decât căscălii în școala ne-au învățat principii, și acelora și pentru acelea trebuie să ne jertfim.

Cr dința moștenita din străbuni cu jertfă dar' în sfârșit o susținem, dati-zele deasemenea, portul ici colo l'au părăit, și acum lupta este îndreptată contra limbei noastre, cel mai scump tesaur al unei națiuni.

În schimb toate forțele noastre trebuie îndreptate întru susținerea acestui avut al nostru.

Noi ce facem? În loc să sprijinim moralmente pe bărbații cari aici și dincolo și au câștigat cele mai mari merite pe terenul educării și a renașterii noastre, li descurajăm în luptă lor, ba le punem pedeci chiar și cerceam pete negre în viața lor jertfita pentru leuirea ranelor națiunii.

Preoțimea noastră de ambele confesiuni zace între ciocan și nicovală, nu știe încotr'o s'o dea, și poporul e adus prin legi și ex legi în încercătură cu sine și cu conducătorii sei, și noi ne istovim puterile cu vinovăția sau nevinovăția unui sau altui bărbat de al nostru, ca și cum, Românii din Ungaria și Ardeal ar forma un singur „Luxemburg“.

Destul și bine că un bărbat de stat sau ministru president nu se poate supune postulatelor unei fracțiuni neînsemnate a unei națiuni, ear' dacă cu gând bun a pus ceva la cale, și dacă n'a succes întocmai, avem să tăcem, că cei cu destăinuirile de ar ajunge la guvern, ne închipuim ce isprăvuri ar mai face în chestia națională.

În Rusia sau Turcia s'ar putea aștepta totul de la țar sau sultan în chestia noastră, dar' în state constituționale aceasta e cu neputință.

Destăinuirile merg pe conta noastră, și tot așa un articol de ziar care nu e pentru public și produce resens te face să închizi prăvalia, este faliment.

Neînțelegerile de acum în sinul partidului național pe nesimțite dar' sigur prinde rădăcini și în popor, și aici că vom fi capabil a'l conduce la vremea sa.

Nu voese a da direcțiune nimenui- ce și cum să scrie, decât că prin taulți articlii nesocotiți se face cel mai reu serviciu cauzei naționale, neavând noi nici un folos și dând dușmanului cea mai puternică armă.

Solidaritatea ne-o făcut mari și tari la vremea sa, și neînțelegerea ne subminează întreaga autoritate.

Mi vine aminte cât s'au certat poșii dela Roma cu patriarhii din Constantinopol pentru întâietate: sfârșitul a fost desbinarea bisericei. — E de lipsă ca pentru lucruri de nimic să ni se desbine partidul în tot atâtea tabere?

Contrar Evangheliei D-nului, noi mai întâi ne dam soborului și apoi ne vom certa noi între noi.

Idă-ne Doamne mintea românului cea de pe urmă. T.

Ludovic Börne.

— Apropos de chestia expatriării. —

Nu e legendă, ci un adevăr ce se poate proba prin zeci de exemple clasice, că patria nu e terenul prielnic pentru proci. Istoria bisericească ca și cea profană și indeosebi literatura ne arată un șir lung de bărbați, — proci cari pentru a patriei și a neamului iubire s'au expatriat, asigurându-și două cardinale drepturi umane: independența individuală și libertatea acțiunii.

Voi spune numai câteva pilde.

Jean Jaques Rousseau a scris la anul 1762 celebra sa operă „Contrat social“ și încă în acelaș an popularul roman pedagogic „Emile“, — vestind teoriile de egalitate a tuturor oamenilor și provocând indeosebi poporul a'și apăra și elupta cu ori-ce preț suveranitatea. Parlamentul din Paris găsește că aceste opere sunt ateiste, le-a adunat de la toate librăriile și le-a ars în curtea palatului de justiție. În contra lui Rousseau s'a dat ordin de întemnițare, însă el a scăpat prin fugă. Și interesant este, că la această fugă i-a ajutat chiar nobilimea franceză, care a pus la dispoziția trăsura ce l'a dus în provincia Neuchâtel. — Cine, cunoscând principiile de morală și drept ale lui Rousseau, li va socoti această fugă de trădare?

Frumoase pilde însă avem din începutul și mijlocul acestui veac, de pe timpurile revoluției sociale și politice, când al solutismul și sacrilega reacțiune cereau jertfe necontenite și când spiritele alese ale popoarelor au opus acestor persecuțiuni principul: că a te supune acestor sisteme și a te da jertfă lor e o înjosire a caracterului.

Acest principiu a fost adoptat și urmat în mod practic de grupările naționale cunoscute sub numele „Italia Jună“, „Germania-Jună“ și „Polonia Jună“. Cei mai capabili bărbați, apărținători acestor asocieri, cari prin literatură bacinau principiile de libertate și scuturau masele din somnul lor letargic, — ș'au mutat terenul de acțiune afară de frontariile țării lor. Erau enștii de inalta datorință de a-și conserva demnitatea omenească, sustrăgându-se dela teamniți, — ear' pe de altă parte de a conștinca opera de eliberare. Și rezultatele acestor proceduri au fost mari și binefăcătoare popoarelor.

Despre Italia-Jună în frunte cu Mazzini, Foscolo și cei lalți s'a scris deja într'un număr din săptămâna trecută a acestui ziar.

Dintre Polonia cunoscut numele celebrului Adam Mickiewicz, care din cauza agitațiilor naționaliste a trebuit să-și părăsească patria (1824), continuând însă o îmbolșugată activitate în Franța, unde a făcut renume mare literaturii și limbei polone. În scrierea sa „Cărțile poporului polon și emigrațiunea polonă“ stabilește de-a dreptul principul necesității emigrării pentru cei oprimați politicește. Cine va fi nebulul, ca să-l acuze pe Mickiewicz, pentru că a emigrat?

Ș acum revin la un fruntaș al Germaniei june, la Ludovic Börne, acel literat și bărbat politic al Germanilor, care este unul dintre factorii de căpetenie pregătitori activității poporului German și ai luptelor pentru independență.

Născut la 1786 în Francfort, Ludovic Börne a fost crescut în spirit democratic, creștine ce de timpuriu l'a adus în conflict cu sistemul reacționar, sub care

sătulețele germane își trăeau zilele. Sarcinile politice, sub cari poporul german gemea erau: censura presei, nemiloasa persecuție a tot ce tindea la răsturnarea stărilor în ființă, comisia centrală de cercetare, Bundestagul din Francfort și alte zeci de plăgi.

Börne, după terminarea studiilor universitare și după ce prin contactul cu cei mai de valoare bărbați de știință germani și-a adunat colosale cunoștințe din drept și filosofie, — a început a atrage prin publicistică atenția patrioților sei asupra-și. A redactat el însuși un ziar politic „Die Wage“ (Cumpăna) în care s'a depus sentimentul de iubire față de neam și patrie, dar' adresa zilnic apeluri că e timpul suprem, ca acest neam să se deștepte, ca bazele politice cele șubrede și medievale ale statelor să se refacă, hegemonia unei pături pe nedrept suprapuse să înceteze și poporul să li se acorde suveranitatea perfectă.

Firește că și hiena de justiție iute și-a îndreptat ochii asupra lui, i-a suprimat ziarul și censura a continuat a-i suprima ori-ce publicație, voind a-l face imposibil. La 1830 însă, când revoluția în Franța a cucerit drepturile cele mai întinse pe seama poporului, Börne bănuia a sta în legături cu revoluționarii francezi era persecutat și s'a văzut silit a se refugia în Franța, pentru ca pe pământul liber să-și continue opera sa națională.

„M'am decis — scrie Börne în memoriile sale — să plec fără pașaport, să mă străcur pe furis din drăguțul meu de oraș natal și am plecat... Un Franțuz cu minte mi-a spus odată, înainte de revoluție: dacă m'ar acusa, că am furat clopotul cel mare din Notre-Dame, ca să mi-l agăț de lanțul orologiului, deocamdată ar trebui să fug din țară. Atât de rău stetea odinioară justiția criminală în Franța. Ei, în Germania cu furturile, și cu omorurile nu stăm atât de rău. Dacă ni-ar acusa cineva de asemenea delict, aş aştepta în perfectă liniște judecata. Dar' altfel cu delictele politice. Când un prieten îți spune că ești bănuia, de a avea în gând a te pune în fruntea alor 300 le inși și a lua provincia cutare ca să o prefaci în republică, — să nu mai aștepti până ce îți încalți ghetele, ci în pantofi să o ștergi peste graniță... Căci îndată ce e vorba de așa numita „conspirație“, justiția germană își pierde mîntea, nu mai știe ce vede, ce aude și ce face...”

Aici Börne pare că a zugrăvit justiția maghiară, care și ea e atât de marimăoasă în casuri Krivanyane, dar' își pierde mîntea și cumpătul când aude de „conspirațiile“ și „tradările“ acelor cari își reclamă ce

este al lor. Și Börne n'a voit să se supune judecării acestui fel de justiție, fiind-că era sub demnitățile sa!

În aceleași memorii Börne inferează modul cum guvernul prusiac procedează față de așa numiții demagogi și conspiratori, „ținînd pe mulți nevinovați în îndelungată temniță preventivă pentru a-i chinui și a-i intimida, — temniță ce adese-ori întrece pedeapsa ce li-s'ar da prin judecată, în cas de vinovăție...” Cine nu găsește și în aceste astăzi o analogie cu stările noastre din Ungaria?

Și după ce a trecut în Franța, eată cum glăsuște Börne:

„Cât de bine mă mai simțeam după ce am trecut granița! Mă simțeam liber! În această țeară, gândiam că omul cinstit încă va fi desconsiderat și el pe cei ce-l nesocotesc. Aici te injură, dar' nu te insultă, căci injuri și tu! La noi însă ești injurat și trebuie să taci ca un servitor. La noi te bate ca pe câine, dar' nu îți este îngăduia să urli de durere, tot ca câinele... Asta e durerea noastră, că nu ne putem afirma onoarea, n'avem drept de apărare...”

Și pentru acest drept de apărare cât și pentru demnitățile și onoarea neamului Börne a luptat din nou sa patrie. Aici a scris revoluționarele „Scrisori din Paris“, prin cari îndemna poporul la lupta pentru idealuri. D'aici întretinea legături cu factorii politici de influință. Și astfel mult bine a făcut poporului german, ear' sieși nume și-a creat în istoria și literatura acestui popor.

II. Ch.

DIN ROMANIA

Cei aleși.

La alegerea colegiului I comunal făcută le 20 Dec. v. au reușit următorii candidați ai partidului național liberal:

G. F. Robescu, fost primar; I. Pr. Dumitrescu, mare proprietar; Dr. G. Stoicescu, G. Assan, președinte al Camerei de Comerț; M. Corbescu, avocat; Al. Constantinescu, Anghel Solacolu, avocat; Dim. Matlak, inginer; G. Meitani, avocat; Niță Sterie, comerciant; Ant. Vanic, D. T. Dobrescu, profesor; C. Christescu, comerciant; G. Bursan, avocat; Ilie Zamfirescu, comerciant; G. Boambă, mare proprietar.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“

Ajunul crăciunului.

— Schiță originală de E. Lungu-Puhallo. —

Gerul nu slăbise troenii de zăpadă, și alți fulgi albi scoborau val-vârtej prin vîzduh. — Pe largul drumurilor alergau sanii cu zurgălaie; pe piața orașului o mulțime de oameni grăbeau tirgulul — ear' pe lângă galantare, cete de copii poposeau cu ochi încantați de mirozenia jucăriilor. Erau păpușe, trimbițe, tramcare, și câte o luntrețică ce vîslea în sec. Toate șicuite și zugrăvite. Și toate daruri dragi, din desăgi lui Moș-Crăciun!

Doamna Zamfir sosise de la casa orfanilor, unde împreună cu altele împărțise vesminte calde nenorociților copii fără părinți. Dintre ele fiind doar cea mai înduioșată. fusese soția unui bărbat iubitor... mama unui copil idolizat, și azi amândoi zăceau sub ghele mormântului.

Sdronbită trecu pragul casei. Nu miroso de braad, nu pomul Crăciunului — nici glas de copii voioși, — din toate acestea nimic nu o întâmpină.

„Singură!“ — exclamă ea, cu întregul amar al unui suflet îndurerat.

Trecu din odaie în odaie, aprinzînd candele doioase. Și totuși nu își afla loc, precum în cugetare nu găsești chip a crede: că ce-a trecut, nu se mai poate reîntoarce. Singură cum era, cu pustiul durerii ce simțea — pentru o lume, nu s'ar fi folosit de vre-una din multele invitări, spre a petrece astă seară în familia vre-unei prietene.

Se lăsă obosită pe scaunul de lângă masă, unde — între plante vii, erau mai multe portrete... O năpădiră lacrimile; șopti apoi cuvinte de dragoste, cum șoptim lângă mormântul iubiților nostri.

Un paș trăgănat o făcu se și ridice capul, întîlnind privirea bētrānei ei îngrițitoare.

„Sunt amândoi aici!“ — șoptii Doamna, arătînd spre icoane. „Amândoi ai mei...” Bētrāna cunoștea durerea stăpānei, precum odinioară cunoșcuse fericirea nevastei și a maniei. Și totuși nu ar fi roștit nici un cuvînt spre a o mîngăia.

De multe ori gîndise, că o căsătorie nouă, ar putea respira mîhnirea tinerei Doamne. Însă propunerea ei, tot numai de impronțel dase.

„Norocul mi-a fost prea mare. Doi am avut, și pe amândoi i-am pierdut“ — ofta

AFACEREA DE LA BRĂȘOV.

Discursul dlui D. Sturdza

rostit în ședința Senatului de la 23 Noemvrie e. ca răspuns la interpellarea dlui Titu Maiorescu „asupra refuzului de a plăti bisericii sf. Nicolae și gimnaziului din Brașov anuitatea ce li-se cuvine.”

(Urmare și fine.)

Dar să-mi dați voie să vă mai spun, ce sunt toate aceste întorsături. D sa a voit să facă efect prin darea la Tribunal a petițiunii de deschiderea procesului bisericii și școlii din Brașov în contra Statului român tocmai în ziua de 28 Octomvrie, în ajunul alegerilor comunale, care știți că erau hotărîte pentru ziua de 1 Noemvrie! Apoi, nu este învederat că procedura aceasta nu era de cât o manoperă electorală și că d-sa credea că prin această manoperă se va grăbi căderea guvernului, tocmai în ajunul deschiderii Parlamentului?!

D. Maiorescu a mai amintit astăzi și a apăsut că noi liberalii nu suntem uniți, dar junimiștii sunt oare un singur trup și un singur suflet cu conservatorii? Oare nu ați avut și nu aveți adesea certe, și chiar acute?

Există și între noi câte o mică neînțelegerere, doar oameni suntem, și nici d-voastră nu vă dați înlături de acest ponos secular; dar când vedeți că vom să reintrăm la față, atunci veniți cu interpeleții, cu meșteșuguri, ca să aduceți vrajbă și nedumerire între noi.

Apoi nu am cu dreptul să zic că acestea sunt meșteșuguri? Spun deschis, că de asemenea meșteșuguri mie nu mi-e teamă, căci sunt oiciniuit cu vorbă dreaptă, iar nu și cu faptă cu două înțelesuri.

Să știe însă d. Maiorescu că și noi suntem vigilenți și vom căuta să ne punem la adăpost de aceste manopere!

Un fapt e cert, că adversarii partidului național-liberal s'au avîrlit cu multă turbare în contra mea. Dacă ași privi acest fapt numai din punctul de vedere personal, nu rămîne îndoială că el mă onorează. Sunt cine-va, pot zice cu mândrie, de vreme ce bărbați de cei mai mare considerație din partidul conservator, m'au găsit pe mine în calea lor ca cel mai principal obstacol. Sunt cineva, pentru-că ura și violența ce se deslănțuiesc în-contra mea dovedesc că resprezintă o putere în această țară, o putere care m'a adus și me menține aci unde sunt și unde sunt obstacol pentru conservatori de a lua puterea cu asalt, cum o dorește în momentele de față d. Maiorescu.

De alt-fel, toate acușările pe cari d. Maiorescu le aduce în contra mea cu atât de multă nedreptate, eu le primesc aequo animo — cu liniște sufletească — pentru că în fie-care zi mă lutreb și mă examinez, cum stau eu cu datorile serviciului mie încredințat, în fața Regelui și în fața Statului și când stau în fața acestor înalți judecători cu întreaga mea bună-credință, cu toată inteligența mea, cu toată pătrunderea mea de spirit, cu toată activitatea mea, cu toată ființa mea intelectuală și morală, și mai ales morală (Aplause) atunci ved, domnilor, că stau tare ca o cetate (Aplause).

Sunteți în drept să asediați cetatea aceasta

ca răspuns. De mi-ar fi lăsat Dzeu barem pe Xandrina... Xandrina mea!...

Pe cărările ei de binefaceri, mîhnirea nu i-se potolea. Ori unde ajungea, își simțea pustiul chin. Întîlnind femei cu copilași — li oprea în loc răpîtă de dor. Pe drum, pe aleie se amesteca printre grupele de copii, desmerdînd cu dragoste pe cel desculț, ca pe cel în catifea. Și azi în casa orfanilor, între mulțimea de copilași ai sērăciei, cu ochii dornici cāntase în ale lor fețe, după o mimică... o asemenea, cu Xandrina ei.

Fulgișorii goneau încă drumul lor, dar zurgălele amuțiră, precum amuțise și tciul țerguieilor.

Dase a insera.

Pe întinsa țārie a ceriului, Dzeu aprinse ale sale mii de stelute, întru serbătorirea „Ajunului“. — Din cānd în cānd pe vînt se legăna un ton lin și doios. Se auzea o melodie veche, legendară, vibrānd prin sferi. Porniseră colindătorii...

Ca o dragă minune se lipea prin ferestre pomul Crăciunului, cu daruri și lumini aprinse, ocolit fiind de micii și marii familiei.

Sfântă noapte!... Mărețe obiceiuri!

— Lângă D-na Zamfir sta un samovar uitat; ea își îngropase fața în palme.

și să dați asalt în contra ei. Dar pînă cum asalturile d-lui Maiorescu și amicii seu Take Ionescu nu au fost făcute nici tunuri bune, nici cu puști bune, nici ab conducere bine pricepută.

Din acest punct de vedere eu mă socot foarte asigurat în fața conștiinței mele, față rēșunderii ce port cātra Rege, cātră cātră partid, și voi mai adăoga și cātre or bărbat de bună credință și de conștiință (Aplause entusiaste și îndelung repetate).

„Foia pedagogică“.

Intru a ridica pe învățatori și a folosi școlile române, dl Dr. D. P. Băianu, unul dintre Românii cei mai învățați, o pe doabă a corpului nostru didactic, în uniu cu profesorii D. Comșa, Dr. P. Șpan și Dr. I. Strota, cu jertfe mari și abnegație multă sunt deja doi ani de cānd scot „Foia Pedagogică“. Depinde numai de la șingul domnilor învățatori romāni, ca în vista aceasta să apară încă ani mulți. Nu îndemnăm cu toată căldura pe amicii școlii romāne, să aboneze și să spriguesc „Foia Pedagogică“, fiind un interes de ștesc și chestie de demnitate ca învățării romāni să aibă și ei un organ în care să se deșbate afacerile școlare și care să apere interesele acestor apostoli ai Romānismului.

Ne ridicăm în același timp cu toată tereca împotriva intrigilor nedemne puse cale de „imaculații“ de la Sibiu cu scop de a strica acestei reviste.

E aproape o lună de cānd urmează campania netrebnică. Întāiu s'a surlat cātia a se scoate o foaie pedagogică gr-calicā Cei de la „Tribuna“ au svenit „Foia Pedagogică“ este — ortodoxă.

Cānd au văzut, că apucătura aceasta prinde, au svenit, că revista învățării profesori „și așa are să dispară“, fiind nevoie absolută ca „învățătorimea să aibă organ“, s'a oferit el, Dedu, să-i lăve pe învățatori de toate și de cāte săptămāni s'a deschis coloanele „Tribunei“ taturor celor cari sunt mōșii cu vorbă că „Foia Pedagogică“ este ortodoxă.

Astfel vedem pe un nenorocit „docinat din Cut, satul lui Daianu, că ne combat pānă și pe noi. Care d-zeu... priceputului „docinte dirigită“ am început a degenera și a lua direcție greșită“...

Ear' că de ce se face întreaga campanie nedemnă, ne-o spune tot junele „docinte dirigită“ în următoarele rînduri din organul daianist (a-rul de la 1 Ian. n.):

„Rămāne deci ideea ca foia (nouă pedagogică) să apară cu supliment la „Foaia Poporului“. Nici că se poate o idee mai subțiră decāt această“

Sigur, că nu. Toate-s „salutare“ căties din feasta „imaculaților“...

Nu mai cāt oamenii cinstiți zic, că Dāianu d'acum vrea să se facă și el faimos tot cu apucături rēmase — se vede — prin avism, moștenire de la vestitul seu predecesor. Ce a făcut Dāianu d'odinioară la

La clopoțelul casei, oare-cine se repede și neobiectniuit.

Portarul eși. Din o trāsură scoborise un Domn, întrebānd de D-na Zamfir.

— E acasă!

Atunci grăbește a-i preda coșulețul acesta — zise străinul. „Și ține-o bine, căci e lucrul foarte scump intrînsul...“

Portarul se opintise, dar' povara fu de tot ușoară.

Dna Zamfir nu putu înțelege, de unde un dar pentru ea... un dar în astă seară

Aproape lipsită și de curiositate, dechin coșulețul. Și minune! — sub un norșor de zăbrānic — așternut pe perini, găsi o copilă adormită.

„Dumnezeule mare!“ — strigă ea, primzînd cu mānile în gol.

Suprinderea fu atāt de puternică, încāt doboră jos, dacă brațul bētrānei nu ar fi susținut-o. Apoi cu grai blānd potolindu uimirea, o sili a ședea, punēdu-i pe poală ingerușul primit.

„Darul lui Moș-Crăciun! zise ea plînd de-o evlavioasă credință.

Cāurānd prin albele pānzēturi, găsi epistolă. Ea sună: „Nobilă femeie! Fi mamā micii orfane, ce azi perde pe al ei tată și nu prin moarte, după cum perdușă dulceă sa mamă...“

drumul mare, nepotul seu face acum în literatură.

Invetatorimeii române nu-i va fi însă greu să aleagă: d'oparte foaia pedagogică dirijată de Dr. P. Barcianu, în colaborare cu profesorii D. Comşa, Dr. P. Span şi Dr. I. Stroiă, ear' pe de altă parte un supliment ce pronite Dăianu şi Dedu.

Mai nedemn este în toate faptul, că sgomotul cu „pedagogia“ îl face cei cu „desvelirile“ numai ca chestie de — tarabă! Să momească pe invetatori a se abona la ftiucile lor. Vor să mai amâne astfel de clarrea falimentului.

„Lăsam ca publicul să judece el însuşi pe iesuţii plini de atâtea păcate jido-veşti.

NOUTAŢI

Arad, 4 Ianuarie n. 1899

Reu serviciu şi la tot cazul exces de zel comit oamenii d-lui P. Cosma, cari din incidentul alegerii de metropolit, scriu în „Epoca“ o corespondenţă în care afirmă că „sturdzişti“ dela „Tribuna Poporului“ au fost frânţi Numesc — peste tot — pe cei ce au votat pentru P. S. Sa Episcopul Popea „grupare minusculă“... Cuvântul acesta ne lasă de altfel a bănuî, că întreaga corespondenţă e ticluită de meşterul Casolţan, pe care dacă d. Cosma şi l'a angajat de apărător, n'avem nimic de zis.

În afacerea de la Braşov, primim următoarele:

Mult stimat d-le Redactor!

Mi permit a Vă ruga, să binevoiţi a da loc în preţuita foale ce redigeaţi următoarei declaraţiuni:

Sunt bine informat de la mai mulţi membri ai comitetului parochial de la biserica rom. gr.-or. a Sftului Nicolae din Braşov-Şcheiu, că comitetului acestei biserici sub preşedinţa faimosului preot şi protopop titular Vasile Voina, aliaa popa Dobă (fostul meu coleg), în şedinţa extraordinară din 15/27 l. c. a decis în falnica sa truflă a mă da în judecată pentru vătămăre de onoare şi presumpţivă calumniă, căci l'aşi fi atacat în parte pe popa Voina şi cu densul şi pe comitetul parochial întreg, deoarece în sinodul parochial al bisericii noastre, ţinut în 25 Octombrie a. c. sub presiuniul veteranului protopop Ioan Petric, cu scop de a câştiga acest comitet aprobarea sinodului parochial de a da în judecată pe Statul român pentru renta de 60.000 lei, ce ar datora bisericii noastre, pe basa unor hrisoave vechi şi cu care să se susţină gimnasiul nostru, m'am exprimat cătră Popa Voina, că „de

la 1883 sau 1880, dacă erau alţi bărbaţi harnici şi conştiincioşi, fondurile bisericii noastre posedau încă 80.000—100.000 fl. v. a.“ şi sub pretext, că dacă diferenţa aceea mare de avere există, domni de la administraţia au comis poate şi hoji în manipulaţie.

A mai adăogat acest grozav comitet şi aceea, că espresiuile de sus le aş fi exprimat şi cu altă ocaziune în birt şi în public şi trebuie să fiu tras în judecată a da satisfacţie şi eventual a fi chiar pedepsit. Habar n'am, stau gata la luptă şi chiar la proces.

Aşadară decisul comitetului parochial din 15/27 Decembrie a. c. nu mă supără chiar de loc, sunt mândru şi vesel, că mi s'a dat ocaziune favorabilă de a constata aserţiunea mea pentru diferenţa în bugetul bisericii noastre sub administraţia actuală şi cea dela 1880 încoace la cifra minimală de 80.000—100.000 fl. v. a. ca deficit în averea bisericii noastre, voi fi în stare a constata cu e-perţi şi cu date positive acest deficit, voi da seamă de vorbele mele şi voi trage eu consecinţele fiind vinovat, dar de sigur va trage mai funeste şi fatale consecinţe comitetul parochial, care în oarba sa truflă a cutezat a aduce acest conclus, căci nu se joacă cu un prost, lici cu un parochian, care se intimidează de burta popilor dela biserica Sft. Nicolae, ci ştie ce face, ştie ce vorbeşte, ştie cum merge administraţia bisericii. Nu mă tem de loc, căci în comitetul parochial sunt toţi mata-dorii regulaţi de mine în procese penale, sunt unii din ei chiar incriminaţi şi au săcut în criminal. Eu sunt om nepătăt, independent, n'am muls vaca bisericii Sft. Nicolae, n'am voit a fi la sacul cu grăunţe. Vesel zic, că sunt gata a descoperi multe daune, ce le a avut biserica noastră dela 1880, ca om de inimă pentru înaintarea bisericii.

Vă rog a publica această declaraţie.

Cu profundă stimă

D. Iarca, zaraf.

Jokai Moritz, literatul maghiar, într'o scrisoare publicată în „Nemzet“ face apel la toţi Ungurii să plătească dare deşi legea nu-i mai poate sili a plăti. E uşor lui Jókai: are venituri destule, mai ales dela — guvern.

Degradarea locotenentului Mattasich—Keglevich s'a făcut alaltăieri, în Agram. Pentru motiv că a falsificat cambii şi „a dus vieată încoretă“, fostul favorit al princesei Luiza soţia prinţului Filip Coburg şi sora arhiducei Stefania, a fost osândit la 5 ani temniţă grea. El a şi fost dus la temniţa, militară din Moellersdorf.

desnădăjduiţi. Ştergând lacrimi şi potolind chinuri, prin merinde hrănitore şi vestiminte calde, ca adevărată femeie pricepă a-şi pargul faptul ajutorărei după prescripsele scripturei: „ce dă dreapta, să nu ştie stânga!“

Şi earăşi sosise „Ajunul“, mărirea întru celor de sus, şi bunăvoire pe al nostru pă-mânt.

La casa d-nei Zamfir, pomul Crăciunului era până în grindă. Sub crengile lui împodobite, o societate aleasă era mărturie la logodna Xandrinei cu Dr. Stan.

Între ciocnirile întâielor păhare, se vesti d-nei Zamfir, că un necunoscut se roagă de o scurtă întrevorbire.

De alături în cabinet, un bărbat chipeş îi preveni cu o închinare profundă.

„Doamnă! vin din Macedonia“ — zise el cu glas plin, dar' duios. „Azi 18 ani, ţi-am incredinţat unicul bun, ce de vieată mă lega. Soartea care aici mi-a răpit soţia şi m'a facut pribeag...“

— Cine eşti? întrebă ea. Acest glas... astă tipică fisionomie...

„Sunt dascălul Gion, care persecutat pentru propovăduirea istoriei noastre...“

— Oh! strigă ea, îmi aduc aminte... tmi aduc aminte. Erai apostolul unei tine-

Voci din public. Primim următoarele: „Onorată redacţiune! O durere nespusă ne cuprinde inimile, când vedem că „Tribuna“ cum vine şi cufundă toată mişcarea naţională, şi zădărniceşte toate nizuinţele frumoase puse la cale de „Tribuna Poporului“, pentru strângerea rindurilor luptătorilor celor buni.

Exprim dorinţa obştească din provincia noastră, când l'rog pre D-nul Dr. V. Lucaciu ca în mijlocul chaosului provocat de anonimul din „Tribuna“, să vină, şi să spu-ură lămurit şi fără de încungiuir cuvântul seu asupra situaţiunei.

El e competent la aceasta fiind secretar al com. central, şi e şi dator să facă a-cesta pentru iubirea şi încrederea ce o avem cu toţii în caracterul seu naţional nepătăt.

Salutăm cu încredere „Tribuna Poporului“, şi aşteptăm cu dor cuvântul Părintelui! Baia-mare, 28/XI 98. A. L.

Petrecere. Primim invitare la Concertul împreunat cu declamare şi teatru ce l' va arangia corpul invetătoresc din Şibot (Alkenyer) Duminecă, în 27 Decembrie st. v. 1898 (a treia zi de Crăciun) în edificiul şcolar. Venitul curat este destinat pentru sporirea bibliotecii şcolare Comitetul arangiator. Inceputul la orele 7 seara. Preţul de intrare: de persoană 50 cr. de familie 1 fl. Suprasolviri benevole se primesc cu mulţumită şi se vor cuita pe cale ziaristică.

A apărut: „A fugi!“ Polca francaise pentru piano, de Sext Camil Negrea.

Venitul curat este destinat pentru augmentarea fundaţiunei „Leontina F. Negruţiu“, a cărei menire este: provederea cu cărţi şi recuise de şcoală a elevelor române mai sêrace şi mai vrednice prin purtare şi progres, cari frecuintează şcoala de fetiţe română din Blaş. Preţul unui exemplar: 25 cr.=50 bani.

Se poate procura trâmîţend înainte preţul plus 5 cr.=10 bani pentru porto, de la: Tipografia Seminarului gr. cat. Blaş, (Balázsfalva.)

Dr. Sterie N. Ciurea. X Pelikangasse — Nr. 10, Viena. Consultaţiuni cu celebrităţile medicale şi cu specialiştii dela facultatea de medicină din Viena.

Invitare la abonament

Decshidem prin aceasta abonament pe Quart. I respective semestrul I 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condiţiunile de abonament, însemnate şi în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 5.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50
Pe o lună . . . . . 1.—

Pentru România şi străinătate.

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonaţi deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domni cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administraţia

„TRIBUNA POPORULUI.“

Din Dietă.

O parte mare a şedinţei de ieri s'a petrecut cu discuţiune asupra verificării procesului verbal. Sima şi Polonyi s'au ridicat adecă cu violenţă contra faptului că în procesul verbal al Dietei s'a introdus un discurs al baronului Bánffy pe care nu l'au auzit de cât câţiva deputaţi strînşi în jurul primului ministru.

Discuţia cea mai interesantă a fost în jurul rescriptului Monarchului privitor la stabilirea cotei.

Polonyi protestează în contra faptului că cota se stabileşte ca în Austria, fără lege. Deciderea Monarchului, zice Polonyi, nu este de cât o patentă împărătească. Constituţia maghiară nu permite însă astfel de cârmuire.

Lukacs, ministrul de finance, zice că nu e permis să se critice în Dietă rescriptele regale.

Se naşte un sgomot enorm. Opoziţia continuă sgomotul şi ministrul declară că nici nu va răspunde lui Polonyi, mai ales, că Dieta nu e capabilă de hotăriri până nu se va alege president.

Holló vorbeşte despre incompetenţa Monarchului de a stabili El Cuota.

Apponyi, Molnár János şi Kossuth primesc şi ei punctul de vedere desvoltat de Polonyi.

Azi se va continua discuţia asupra aceleiaşi chestiuni.

ULTIME ŞTIRI

Duelul Horanszky-Bánffy.

Budapesta, 4 Ian.

Duelul între deputatul apponyist Horanszky şi între primul ministru Bánffy s'a făcut eri la orele 11 în casarma honvezească din Budapesta. S'au schimbat câte două gloanţe fără nici un rezultat. Combatanţii s'au despărţit fără de a se împăca.

Bucureşti, 3 Ianuarie.

La alegerile pentru Cameră făcute la Têrgovişte şi Brăila au reuşit candidaţii liberali-naţionali V. Dumitrescu şi C. Alexiu. Conservatorii s'au abţinut.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.

Redactor responsabil Ioan Băssu Şirianu.

Bibliografie.

Gramatica română pentru învățământul
școlilor de Ioan Petran, profesor. Partea
II. Sintaxa. Arad, 1898. Editura autorului.
Prețul: 60 cr. v. a. Se poate căpăta și la
administrația „Tribuna Poporului“.

*

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui
Carol I. Caventari și acte. Vol. I. 1866—
1880. Volumul I. 1881—1896. Editura
Academiei Române. București 1897.

La tipogr. „Tribuna Poporului“

să execute tot ceil de

Cărți de vizită

Tiparul cel mai variat și mai frumos.
Prețurile mai mici ca ori și unde.

Călinarul Minervei

Cel mai valoros și mai frumos
calendar din câte au apărut până
acum în limba rom.

Intreg cuprinsul e original.

Cele mai minunate ilustrațiuni ce au
ieșit din atelier tip. românesc.

Multe din ele reprezintă localități și
porturi din Ungaria și Transilvania.

Călinarul acesta apărut în tipogra-
fia Minerva din București e atât de
bogat în cuprins atât de frumos în
cât ar fi o pagubă pentru preoții, in-
vățătorii, notarii, advocații, medicii și
toți inteligenții români, dacă nu s'ar
cumpăra acest călinar pe 1899.

Prețul 90 cr. trimis franco.

Se poate cumpăra dela Admi-
nistrațiunea „Trib. Poporului“.

A apărut!!

și se află de vânzare la administ. „Tribuna Poporului“.

Lupta pentru drept

de Dr. Rudolf Hering traducere de Teodor V. Păcățian
cu prețul de 1 fl. exemplarul plus porto postal.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

Vînzare totală în prăvălia de modă

a lui

JULIU DERESTYE

ARAD, piața Libertății Nr. 16. (palatul Domány).

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei muș-
terii, că depositul meu, care se bucură de un bun renume,
il voi vinde, de azi începînd, pe calea unei

vînzări totale

ingăduite din partea judecătorei. Prin urmare toți
articii de modă, pentru bărbați și femei, se vind cu
50% mai ieftin ca prețul cumpărării din fabrică.

Rog așadara pe onoratul Public, din Arad și jur, ca
să se folosească de acest bun prilej de tîrguire și obiec-
tele menite drept

cadouri de Crăciun și Anul-nou

să se cumpere din a mea prăvălie, cu cele mai moderate
prețuri

Rugându-mă de numeroase cercetări, rămân cu stimă.

Arad, 16 Dec. 1898.

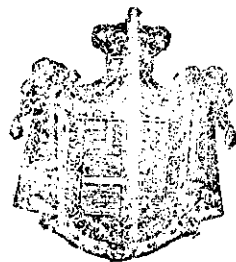
255 2—

Juliu Deresty.

Juliu

Prăvălie

DE COLONIALE

Fejér

Delicatese

ȘI APE MINERALE

FURNISORUL DE CURTE AL SERENITĂȚII SALE ARCHIDUCELUI IOSIF.

Strada Bisericii Nr. 1 ARAD „La cănele alb“.

Prăvălia mea destul de cunoscută obștei, mi-am ajustat-o după chipul pră-
văliilor de delicatese din metropola țării și mă aflu în poziția d'a servi onor.
public cât se poate de prompt și iute cu cei mai diferite, mai buni și mai
ieftini articoli. În-țau voe a atrage luarea aminte a onor. public asupra
următorilor articoli:

ANANAS VERITABIL DE LONDRA, RUM JAMAICA, CUBA
ȘI DEMARARA.

Sonschong rusăsc, teă: Caravană, Pecco, portocale, Caisov Victoria, imp

Prăjitură de teă Schmidt și engleze precum și prăjitură Mignon și de dessert,
minunate și proaspete. 151 5—

Iar' dela cofetarul de Curte Alexandru Oroszy din Pécs

TOT SOIUL DE ZAHARICALE: SALON și FONDAN

De foarte felu ile de poame zaharisite dela Sud.

Minunate casuri de dessert, din țara noastră și din Franța. — Cărniuri dela Gotha,
Braunschweig, Cașovia și Francfurt.

Șunci crude și fierte dela Dabrořin, Praga și Cașovia.

Champagne Moët & Chandon, Mum, Heidsieck, Aubertin Rötter și de alte soiuri.
Champagne ungurească: Törley, Lika, Huber, Esch, Prida și Domino.

Vinuri de dessert dela Măderat, Miniș și Sămorod.

Cognacuri franțuzești și ungarești. Liqueuri Gesler, Wynand,
Fokink, Ekkelman și Bardines.

Pești de tot soiul, înșiși în dol puri de ghiță și afumați.
Măzere, bureți, boabe și conserve, spargal. Poame pentru compot dela Bozen, calități
de tot soiul, lac pentru vopsitul pedetelor. Articoli de curăție și economie.

Săpunuri de spălat și articoli de toilette.

DIFERITE APE MINERALE AMARE ȘI VINDECĂTOARE.

Chocolată Suchard Vilányi, Küfferle și Lejer. Coloniale, lumini și petrol.

Cu bani gața plătindu-se, se dă 2% scăzământ.

Impachetatul în provincie nu costă nimic pe cumpărător.

Telefon pentru provincie și oraș: Nr. 71.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari
de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele
mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de
15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi,
de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltueile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși
l-am împlinit spre cea mai mare mulțămire a lor trebuințele de impru-
muturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și propie-
tari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adre-
seze mie cu afacerile lor de împrumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5%

pe lângă amortisare corespanzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220 16—56

Szücs F. Vilmos

ARAD, F6-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Banca generală de asigurare mutuală.

(33) 82—

„TRANSILVANIA“

ÎN SIGHIU.

asigurează pe lângă condițiunile cele mai favorabile:

1. în contra pericolului de foc și exploziune; clădiri de ori-ce fel,
mărfuri, produse de câmp, mobile etc;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de
capitaluri în cazul morții și pentru termuuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele:
Arad, Bickis, Bihor, Ciomad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal prin

Agentura principală din Arad.

(Strada Széchenyi Nr. 1, casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan, etagiul al II.)
precum și prin agenturile cercuale și speciale.